

Anna Napiórkowska

Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń

napiork@umk.pl

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2540-9112>

Śmierć wskutek wypadku przy pracy
lub choroby zawodowej rencisty,
który był uprawniony do renty
z ubezpieczenia wypadkowego.
Głosa częściowo aprobująca
do uchwały Sądu Najwyższego
z dnia 14 grudnia 2022 r., III UZP 4/22

<http://dx.doi.org/10.12775/SIT.2024.014>

W uchwale Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2022 r. przyjęto, że członkom rodziny ubezpieczonego przysługuje jednorazowe odszkodowanie także w razie śmierci wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej rencisty mającego ustalone w decyzji organu rentowego prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych¹, który spełniał ustawowe przesłanki do przyznania mu prawa do renty w związku z wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową².

---

¹ Zob. ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, tekst jednolity: Dz.U. z 2023 r. poz. 1251 ze zm., dalej: ustawa o emeryturach i rentach z FUS.

² Zob. uchwała SN z dnia 14 grudnia 2022 r., III UZP 4/22, Lex nr 3440599.

Podjęcie powyższej uchwały było wynikiem przedstawienia przez Sąd Okręgowy w Poznaniu następującego zagadnienia prawnego: „Jak rozumieć użyte w art. 13 ust. 1 zd. 2 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych [...] sformułowanie, iż jednorazowe odszkodowanie przysługuje również w razie śmierci wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej rencisty, który był uprawniony do renty z ubezpieczenia wypadkowego. Czy takie uprawnienie wynikać winno z mocy samego prawa czy też musi być ono ustalone w chwili śmierci przez organ rentowy w drodze decyzji administracyjnej?”.

W stanie faktycznym sprawy mężczyzna zatrudniony w latach osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych przez kilka lat jako brakarz wyrobów azbestowo-cementowych oraz ślusarz od 20 sierpnia 2006 do 14 listopada 2009 r. pobierał rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy z ogólnego stanu zdrowia. Mężczyzna zmarł na nowotwór złośliwy płuc w dniu 14 listopada 2009 r. Po jego śmierci zostało wszczęte postępowanie w sprawie rozpoznania choroby zawodowej na wniosek rodziny zmarłego. Decyzją z dnia 17 lipca 2020 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny stwierdził u zmarłego chorobę zawodową – nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze dla ludzi – raka płuca prawego. Córka i małżonka zmarłego wystąpiły więc z wnioskiem o przyznanie jednorazowego odszkodowania. Lekarz orzecznik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (dalej: ZUS) ustalił 100% stałego uszczerbku na zdrowiu spowodowanego skutkami choroby zawodowej. Stwierdzono, że śmierć nastąpiła w przebiegu raka płuc w związku z chorobą zawodową. Następnie komisja lekarska ZUS wydała orzeczenie, w którym ustaliła związek śmierci z chorobą zawodową. W kolejnym etapie ZUS odmówił wnioskodawczyniom prawa do jednorazowego odszkodowania ze względu na to, że zmarły w dniu śmierci nie miał ustalonego prawa do renty z ubezpieczenia wypadkowego, nie legitymował się także decyzją o stwierdzeniu choroby zawodowej, która to choroba zawodowa została stwierdzona w wyniku postępowania toczącego się dopiero po śmierci mężczyzny.

Na wstępie rozważań należy jedynie zasygnalizować, że wbrew zawartemu w tezie sformułowaniu nie chodziło, oczywiście, o śmierć ubezpieczonego. Wskazana nieścisłość nie ma jednak wpływu na rozstrzygane przez Sąd Najwyższy zagadnienie.

Przechodząc do analizy zasygnalizowanego problemu, należy przypomnieć, że zgodnie z przepisami ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych³ prawo do jednorazowego odszkodowania przysługuje członkom rodziny ubezpieczonego, który zmarł wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej. Jednorazowe odszkodowanie przysługuje również w razie śmierci wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej rencisty, który był uprawniony do renty z ubezpieczenia wypadkowego (art. 13 ust. 1 ustawy wypadkowej).

W rozpoznawanej sprawie problem sprowadzał się w istocie do tego, czy osoba mająca ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy z ogólnego stanu zdrowia w sytuacji, w której doszło do stwierdzenia choroby zawodowej po śmierci tej osoby, która to śmierć miała związek z chorobą zawodową, może być traktowana jako „rencista, który był uprawniony do renty z ubezpieczenia wypadkowego”.

Jeśli chodzi o pojęcie rencisty, nie jest ono zdefiniowane w ustawie wypadkowej. Zgodnie jednak z art. 17 ust. 1 ustawy wypadkowej należałoby tu (z pewnymi wyjątkami) w sposób odpowiedni stosować przepisy ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Również zgodnie z art. 58 ustawy wypadkowej w zakresie nieuregulowanym tą ustawą stosuje się odpowiednio m.in. przepisy ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Rencistą jest więc osoba mająca ustalone prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy lub do renty rodzinnej (art. 4 pkt 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS). Artykuł 13 ust. 1 zd. 2 ustawy wypadkowej wskazuje, że rencista ma być uprawniony do renty z ubezpieczenia wypadkowego.

---

³ Zob. ustawa z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, tekst jednolity: Dz.U. z 2022 r. poz. 2189 ze zm., dalej: ustawa wypadkowa.

W dalszej kolejności chodziłoby więc o to, czy zmarłego mężczyznę można by potraktować nie tylko jako rencistę, ale także jako rencistę uprawnionego do renty z ubezpieczenia wypadkowego. W tym miejscu wypada przypomnieć, że zgodnie z art. 100 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa, z zastrzeżeniem art. 100 ust. 2 tej ustawy. W postanowieniu SN z dnia 15 marca 2018 r. słusznie podniesiono, że „prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa. Nabycie prawa do świadczenia następuje więc *ex lege* i co do zasady nie jest uzależnione ani od złożenia przez ubezpieczonego stosownego wniosku, ani też od ustalenia (potwierdzenia) tego prawa decyzją organu rentowego, która ma jedynie charakter deklaratoryjny”⁴. Jak wielokrotnie wskazywał Sąd Najwyższy: „o istnieniu prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego stanowi art. 100 ustawy emerytalnej, przewidujący jego powstanie z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa, natomiast ustalenie prawa do świadczeń wymaga deklaratywnej decyzji organu rentowego prawo to indywidualizującej, jeśli zostanie złożony przez osobę zainteresowaną stosowny wniosek. Wynika stąd, że istnienia prawa do świadczeń, wiążącego się ze spełnieniem warunków nabycia tego prawa, nie można utożsamiać z ustaleniem prawa do świadczenia [...]”⁵.

De lege lata w analizowanej sytuacji zmarły mężczyzna powinien być więc potraktowany jako rencista, który był uprawniony do renty z ubezpieczenia wypadkowego. Jako dodatkowy argument można wskazać także to, że art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy wypadkowej mówi o prawie do jednorazowego odszkodowania dla „członków rodziny zmarłego ubezpieczonego lub rencisty”, oczywiście z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej. Warto podkreślić, że także w dostępnej literaturze przedmiotu podkreśla się, że „jed-

⁴ Zob. postanowienie SN z dnia 15 marca 2018 r., I UK 209/17, Lex nr 2486210.

⁵ Zob. wyrok SN z dnia 11 października 2016 r., I UK 354/15, Lex nr 2160746. Zob. także wyrok SN z dnia 12 kwietnia 2007 r., I UK 323/06, Lex nr 394164.

norazowe odszkodowanie przysługuje: ubezpieczonemu, który doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu oraz członkom rodziny zmarłego ubezpieczonego lub rencisty uprawnionego do renty z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, a innego rencisty (z ubezpieczeń rentowych), jeżeli zmarł w następstwie tych zdarzeń⁶. Wskazuje się także, że „osobą uprawnioną jest osoba spełniająca ustawowe warunki [...], choćby z różnych względów tego świadczenia nie pobierała”⁷.

Jak się więc wydaje, wskazany powyżej stan faktyczny nie budził szczególnych wątpliwości, jego analiza zaś umożliwiła określenie statusu zmarłego mężczyzny, a w konsekwencji zajęcie stanowiska, czy członkowie rodziny mają prawo do jednorazowego odszkodowania w sytuacji, kiedy śmierć nastąpiła wskutek choroby zawodowej.

Niemniej jednak Sąd Okręgowy w Poznaniu, przekazując do Sądu Najwyższego wskazane wyżej zagadnienie prawne, podkreślił, że w tej kwestii istnieje spór, który zarysował się jeszcze na tle art. 12 ust. 1 uprzednio obowiązującej ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych⁸. Zdaniem Sądu Okręgowego w Poznaniu pomimo różnic w treści tych przepisów (tj. wcześniejszego art. 12 ust. 1

---

⁶ Zob. J. Jończyk, *Prawo zabezpieczenia społecznego*, Kraków 2006, s. 208.

⁷ Zob. I. Jędrasik-Jankowska, *Pojęcia i konstrukcje prawne ubezpieczenia społecznego*, Warszawa 2018, s. 452. Zob. także R. Babińska-Górecka, *Ubezpieczenia społeczne – świadczenie rehabilitacyjne. Glosa do uchwały SN z dnia 2 lutego 2016 r., III UZP 16/15*, Lex, która w odniesieniu do art. 18 ust. 7 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jednolity: Dz.U. z 2023 r. poz. 2780) wskazuje, że „negatywną przesłanką nabycia prawa do świadczenia rehabilitacyjnego jest już nie tylko status emeryta lub rencisty, ale także etap wcześniejszy, czyli posiadanie uprawnienia do emerytury lub renty (prawo nabyte nierealizowane, etap nabycia *in abstracto*)”. Na temat różnic w pojęciach: „osoba uprawniona do [...]” i „osoba mająca ustalone prawo do [...]” zob. K. Stopka, *Zasiłek chorobowy – wyłączenie prawa do zasiłku osoby uprawnionej do emerytury – uprawniony do emerytury a mający ustalone prawo do emerytury. Glosa do wyroku SN z dnia 24 sierpnia 2010 r., I UK 41/10*, Lex.

⁸ Zob. ustawa z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, tekst jednolity: Dz.U. z 1983 r. Nr 30, poz. 144 ze zm., dalej: ustawa wypadkowa z 1975 r.

zd. 2 ustawy wypadkowej z 1975 r. i art. 13 ust. 1 zd. 2 ustawy wypadkowej) „odpowiedzi na pytanie powinno się poszukiwać w orzecznictwie Sądu Najwyższego na tle uprzedniej ustawy, próżno bowiem szukać orzecznictwa dotyczącego tej problematyki na tle aktualnej regulacji”. W tym miejscu warto przypomnieć, że art. 12 ust. 1 zd. 2 ustawy wypadkowej z 1975 r. stanowił, że jednorazowe odszkodowanie przysługiwało także w razie śmierci wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej rencisty pobierającego rentę inwalidzką na podstawie tej ustawy. W tym kontekście Sąd Okręgowy w Poznaniu przypomniał dwa stanowiska, które pojawiły się na tle sformułowania „rencista pobierający rentę inwalidzką”.

W uchwale z dnia 30 marca 1984 r. Sąd Najwyższy zaprezentował stanowisko, że jednorazowe odszkodowanie nie przysługuje członkom rodziny osoby, która w dacie zgonu nie była ani pracownikiem, ani rencistą pobierającym rentę inwalidzką na podstawie ustawy wypadkowej z 1975 r., choćby osoba ta mogła za swojego życia ubiegać się i uzyskać tego rodzaju rentę. Wskazano także, że członkowie rodziny zmarłego nie mogą polepszyć swojej sytuacji, „wychodząc poza hipotezę art. 12. Jeżeli więc zmarły w dacie śmierci ani nie był pracownikiem, ani nie był »rencistą pobierającym rentę inwalidzką na podstawie tej ustawy«, nie mogą uzyskać odszkodowania, o jakim mowa w art. 12, choćby nawet wykazali, że zmarły mógłby za życia uzyskać »status« rencisty pobierającego rentę inwalidzką na podstawie rozważanej ustawy”⁹.

Z kolei w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 6 grudnia 1990 r. zaprezentowano inne stanowisko. Podkreślono tam, że członkowie rodziny osoby, która w chwili śmierci nie była pracownikiem ani też nie pobierała renty inwalidzkiej na podstawie ustawy wypadkowej z 1975 r., nie tracą prawa do odszkodowania, o którym mowa w art. 12 ust. 1 tej ustawy. Jak wskazano: w sytuacji, gdyby udało się ustalić, że dana osoba w chwili śmierci spełniała „warunki wymagane do pobierania renty inwalidzkiej z powodu inwalidztwa wywołanego chorobą zawodową i że choroba ta stała się przyczyną

---

⁹ Zob. uchwała SN z dnia 30 marca 1984 r., III PZP 10/84, Lex nr 1633904.

zgonu, albo w znacznym stopniu przyczyniła się do śmierci – pozbawienie [...] prawa do odszkodowania na podstawie literalnej wykładni art. 12 ust. 1 ustawy wypadkowej byłoby społecznie nieuzasadnione i mijające się z celami tej ustawy”¹⁰.

Przywołując dwa powyższe stanowiska prezentowane przez Sąd Najwyższy na kanwie art. 12 ust. 1 ustawy wypadkowej z 1975 r., Sąd Okręgowy w Poznaniu przychylił się do drugiego ze stanowisk.

Sąd Najwyższy, odnosząc się do przedstawionego zagadnienia prawnego, przywołał na wstępie swoich rozważań stanowiska prezentowane przez Sąd Najwyższy na tle art. 12 ust. 1 ustawy wypadkowej z 1975 r. Podniósł też, że „cały zwrot: »rencisty, który był uprawniony do renty z ubezpieczenia wypadkowego« w zestawieniu z poprzednią regulacją, w której mowa była [o – A.N.] pobieraniu, a nie uprawnieniu do renty wypadkowej, prowadzi do wniosku, że z jego dosłownego brzmienia wynikałoby, że chodzi o rencistę uprawnionego do renty z ubezpieczenia wypadkowego, czyli osobę już pobierającą świadczenie rentowe z tego ubezpieczenia”¹¹.

Stanowisko zaprezentowane powyżej nie wydaje się przekonujące. Nie przekonuje także nadanie tak istotnego znaczenia relacji aktualnej regulacji prawnej do regulacji wcześniejszej, a w konsekwencji również prezentowanym wcześniej poglądom. Jak wskazano wyżej, dosłowna interpretacja zwrotu „rencista, który był uprawniony do renty z ubezpieczenia wypadkowego” wskazuje, że zakresem tak wytyczonego sformułowania jest objęty każdy, kto jest rencistą i – dodatkowo – takim rencistą, który jest uprawniony do renty z ubezpieczenia wypadkowego (spełnia warunki do tego świadczenia). Jak można sądzić, odwoływanie się do wcześniejszej linii orzeczniczej Sądu Najwyższego (na podstawie art. 12 ust. 1 ustawy wypadkowej z 1975 r.) mogło jedynie poszerzyć krąg rozważań, nie powinno mieć natomiast – przy takim sformułowaniu przepisu – kluczowego charakteru.

Niezależnie jednak od tego należy się zgodzić z ostatecznie zaprezentowanym przez Sąd Najwyższy poglądem, że „»rencista, który był uprawniony do renty z ubezpieczenia wypadkowego« to tak-

¹⁰ Zob. wyrok SN z dnia 6 grudnia 1990 r., II PR 56/90, Lex nr 13241.

¹¹ Zob. uchwała SN z dnia 14 grudnia 2022 r., III UZP 4/22.

że taka osoba, która miała ustalone prawo do renty z tzw. ogólnego stanu zdrowia i spełniała (*in abstracto*) warunki prawa do renty wypadkowej¹². Do takiego słusznego zapatrywania Sąd Najwyższy doszedł po analizie art. 100 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, analizie pojęcia „rencista” (odpowiednim stosowaniu w tym zakresie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS) i zwróceniu uwagi na różnicę pomiędzy istnieniem prawa do świadczeń a ustaleniem prawa do świadczenia.

Na kanwie wskazanej uchwały – jakkolwiek jest to kwestia, która wychodzi poza ramy przedmiotowej glosy – pojawia się też pewna wątpliwość związana z tym, dlaczego wśród byłych ubezpieczonych ustawodawca w art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 13 ust. 1 zd. 2 ustawy wypadkowej tak bardzo dowartościowuje „rencistę”. Warto zauważyć, że ustawodawca z jednej strony daje wolność co do wyboru świadczenia: ubezpieczony może dokonać wyboru, czy np. będzie występował z wnioskiem o świadczenie rehabilitacyjne (po zasiłku chorobowym), czy będzie się starał o rentę z tytułu niezdolności do pracy. W tym miejscu warto zasygnalizować, że granica pomiędzy czasową niezdolnością do pracy w ubezpieczeniu chorobowym a niezdolnością do pracy w ubezpieczeniu rentowym (zwłaszcza niezdolnością okresową) może być czasami trudna do jednoznacznego wytyczenia, sama zresztą instytucja ubezpieczeniowa może być czasem bardziej skłonna do wyczerpania drogi najpierw w ramach ubezpieczenia chorobowego czy – mówiąc ogólniej – w ramach świadczeń o charakterze względnie krótkoterminowym¹³ (które mogą też przecież przysługiwać z ubezpieczenia wypadkowego). Z drugiej strony, jeśli chodzi o prawo do jednorazowego odszkodowania wskazuje się, że odszkodowanie to przysługuje członkom rodziny w razie śmierci wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej „rencisty, który był uprawniony do renty z ubezpieczenia wypadkowego”.

Jak się wydaje, określony status byłego ubezpieczonego, tzn. czy rzeczywiście był on „rencistą” (czyli osobą mającą ustalone prawo

---

¹² Ibidem.

¹³ Zob. W. Szubert, *Ubezpieczenie społeczne. Zarys systemu*, Warszawa 1987, s. 90.

do renty z tytułu niezdolności do pracy – nawet z ogólnego stanu zdrowia), nie powinien przeważać nad zasadniczym celem ustawy wypadkowej. Istotą ochrony w ramach ubezpieczenia wypadkowego jest niewątpliwie konstruowanie określonego (korzystniejszego) systemu świadczeń z uwagi na związek z pracą¹⁴. Skoro stwierdzenie choroby zawodowej może nastąpić po ustaniu zatrudnienia, a nawet wiele lat po śmierci danej osoby¹⁵, nie ma powodów, by członków rodziny rencisty, który zmarł wskutek choroby zawodowej, traktować lepiej niż np. członków rodziny osoby pobierającej świadczenie rehabilitacyjne, która zmarła wskutek choroby zawodowej. Wyłączenie prawa do jednorazowego odszkodowania na podstawie literalnej wykładni art. 13 ust. 1 zd. 2 ustawy wypadkowej tylko dlatego, że dana osoba nie miałaby statusu „rencisty” (w sytuacji, gdyby udało się ustalić, że w chwili śmierci spełniała warunki wymagane do renty z ubezpieczenia wypadkowego i że choroba zawodowa stała się przyczyną zgonu bądź w znacznym stopniu przyczyniła się do śmierci tej osoby), byłoby społecznie nieuzasadnione, mijałoby się też z celami tej ustawy¹⁶. Gubiłaby się wówczas istota ochrony w razie wypadku przy pracy czy choroby zawodowej.

Poszukując nowych rozwiązań prawnych, należałoby także rozważyć, czy ochrona członków rodziny byłego ubezpieczonego nie powinna iść jeszcze dalej, tzn. jedynie w kierunku ustalania, czy śmierć byłego ubezpieczonego następuje wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej. Jeśli więc doszłoby do stwierdzenia choroby zawodowej po śmierci danej osoby i ustalenia, że śmierć nastąpiła wskutek choroby zawodowej, samo to mogłoby przesądzać o obejmowaniu członków rodziny takiego zmarłego ochroną w ramach ubezpieczenia wypadkowego. W takim ujęciu nie byłby istotny status zmarłego byłego ubezpieczonego (rencista czy osoba,

---

¹⁴ Zob. I. Jędrasik-Jankowska, op.cit., s. 393. Autorka zwraca uwagę na ideę „uprzywilejowanej ochrony szkód na osobie pracownika doznanych w związku z uczestniczeniem w procesie pracy” (ibidem).

¹⁵ Zob. np. wyrok NSA z dnia 6 lutego 2018 r., II OSK 548/17, Lex nr 2471029.

¹⁶ Zob. wyrok SN z dnia 6 grudnia 1990 r., II PR 56/90. Zob. także wyrok SN z dnia 11 lipca 2002 r., II UKN 485/01, Lex nr 571997.

która nie ma statusu rencisty) ani to, czy spełniałby on warunki do renty z ubezpieczenia wypadkowego, ale fakt, że śmierć nastąpiła wskutek choroby zawodowej. Jak się wydaje, za przyjęciem takiej właśnie regulacji prawnej przemawiałyby zarówno względy aksjologiczne, jak i reguły wykładni systemowej.

STRESZCZENIE

Śmierć wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej rencisty, który był uprawniony do renty z ubezpieczenia wypadkowego. Głosa częściowo aprobująca do uchwały Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2022 r., III UZP 4/22

W uchwale Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2022 r. przyjęto, że członkom rodziny przysługuje jednorazowe odszkodowanie także w razie śmierci wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej rencisty mającego ustalone w decyzji organu rentowego prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, który spełniał ustawowe przesłanki do przyznania mu prawa do renty w związku z wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową. Sąd Najwyższy wyraził przekonujące stanowisko, że pojęcie rencisty, który był uprawniony do renty z ubezpieczenia wypadkowego, obejmuje także taką osobę, która miała ustalone prawo do renty z tzw. ogólnego stanu zdrowia i spełniała (*in abstracto*) warunki prawa do renty wypadkowej. Nie jest natomiast – zdaniem autorki glosy – do końca przekonująca metoda dojścia przez Sąd Najwyższy do wskazanego rozstrzygnięcia.

Słowa kluczowe: choroba zawodowa; śmierć wskutek choroby zawodowej; rencista; jednorazowe odszkodowanie; Sąd Najwyższy

SUMMARY

Death due to an accident at work or occupational disease of a disability pensioner who was entitled to an accident insurance disability pension. Partially approving gloss to the resolution of the Supreme Court of 14 December 2022, III UZP 4/22

In a resolution of the Supreme Court of 14 December 2022, it was adopted that family members are also entitled to lump-sum compensation in the event of death as a result of an accident at work or occupational disease of a disability pensioner who had the right to a disability pension established in a decision of a pension authority on the basis of the provisions of the Act on Pension Benefits from the Social Insurance Fund, and who fulfilled the statutory prerequisites for granting him the right to a disability pension in connection with an accident at work or occupational disease. The Supreme Court expressed the convincing view that the concept of a disability pensioner who was entitled to an accident insurance disability pension also includes such a person who had an established right to a disability pension from the so-called general health condition and fulfilled (*in abstracto*) the conditions for the right to an accident insurance disability pension. However, in the opinion of the author of the gloss, the method used by the Supreme Court to reach this conclusion is not entirely convincing.

Keywords: occupational disease; death due to occupational disease; disability pensioner; lump-sum compensation; Supreme Court

BIBLIOGRAFIA

- Babińska-Górecka R., *Ubezpieczenia społeczne – świadczenie rehabilitacyjne. Glosa do uchwały SN z dnia 2 lutego 2016 r., III UZP 16/15, Lex.*
- Jędrasik-Jankowska I., *Pojęcia i konstrukcje prawne ubezpieczenia społecznego*, Warszawa 2018.
- Jończyk J., *Prawo zabezpieczenia społecznego*, Kraków 2006.
- Stopka K., *Zasiłek chorobowy – wyłączenie prawa do zasiłku osoby uprawnionej do emerytury – uprawniony do emerytury a mający ustalone prawo do emerytury. Glosa do wyroku SN z dnia 24 sierpnia 2010 r., I UK 41/10, Lex.*
- Szubert W., *Ubezpieczenie społeczne. Zarys systemu*, Warszawa 1987.

